

VIDÉKFEJLESZTÉSI
MINISZTERIUMDR. FAZEKAS SÁNDOR
miniszter

Irományszám: 4/11555/1

Érkezett: 2013 JUN 27.

Ügyiratszám: PTKF/1397/3/2013.

Magyar Zoltán úr
országgyűlési képviselő
részére

Jobbik Országgyűlési Képviselőcsoportja

Országgyűlés Irodaháza

BUDAPEST
Széchenyi rkp. 19.
1358

Tisztelt Képviselő Úr!

Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 42. § (8) bekezdése alapján a K/11555. számon hozzám benyújtott, „**Ameddig a vadak tarolnak, addig a gazdák szenvednek?**” című írásbeli kérdésre a következő választ adom.

Tájékoztatom Képviselő Urat, hogy az Ön által jelzett problémakör, miszerint egyes nagyvadfajaink állománya felfutó tendenciát mutat, egy általános Nyugat- és Közép-Európát érintő kérdés. Hazánkban és a külföldi szaksajtóban megjelenő tudományos publikációk támasztják alá, hogy egyes európai nagyvadfajok sikeresen alkalmazkodnak az emberi tevékenység által megváltoztatott ökológiai feltételekhez. Az egyes szervezetek alkalmazkodási képessége között jelentős különbségek adódnak, így egyes fajokat intenzívebben szükséges gyéríteni, míg más fajokat esetleg védeni is szükséges. A Képviselő Úr által említett vadkárok azzal hozható összefüggésbe, hogy nagyvadfajaink – különösen a vaddisznó – még az extrém emberi hatásoknak kitett környezethez is képesek alkalmazkodni, köszönhetően etológiai és szaporodásbiológiai tulajdonságaiknak. Így az utóbbi 40 év folyamán állománya folyamatosan emelkedik.

Képviselő Úr egyes kérdéseire a fentiek alapján a következő választ adom.

1. Mikor és milyen határidővel kívánnak lépni a gazdákat sújtó vadkárözön ellen?

A Vidékfejlesztési Minisztérium nem periodikusan, hanem tudatosan, folyamatosan, felelősséggel és globálisan kezeli a rendelkezésre álló természeti erőforrásokat, így a vadállománnyal kapcsolatos kérdéseket is. A Kormány a „Vadgazdálkodás támogatása” című fejezet alatt a tervezési célok megvalósulása érdekében forrást nyújtott az ágazatnak, biztosítva az Országos Vadgazdálkodási Adattár (a továbbiakban: Adattár) működtetésének és vadállománnyal kapcsolatos monitoring programok elindításának lehetőségét.

A Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal a VM-mel egyeztetve felhívta a megyei kormányhivatalok vadászati hatóságait a vadgazdálkodási üzemtervben szereplő, nagyvadállományra vonatkozó számok megemelésére. A tudatos munkát jól jelzi, hogy a 2011/12-es vadászati évhez képest a 2012/13-as vadászati évre minden nagyvadfaj terítéke növekedett hazánkban. Különösen igaz ez a vaddisznó terítékadataira, amely Képviselő Úr által feltett kérdések fő kiváltó oka. A vaddisznó esetében az országos teríték megközelítőleg 125%-a a korábbi vadászati évnek, amely szabad területen élő állomány esetén nagy növekménynek számít.

A fentiekén túl a VM kiemelt feladatának tekinti a környezeti rendszerek monitoring alapú vizsgálatát. Képviselő Úr is bizonyára osztja a véleményünket arról, hogy nemzeti kincsünkkel, a magyar vadállománnyal kapcsolatban nem szabad megalapozatlan döntéseket hozni. Vadállományunk az elmúlt évtizedekben egyúttal Magyarországot kedvelt vadászturisztikai célponttá téve, számos világrekord trófeát adott a világnak. A turizmusból származó árbevétel sokszorosa a Képviselő Úr által említett vadkárok mértékének. További bevételképző tényezőt jelent a vendéglátóiparban, a kereskedelemben, a mezőgazdaságban, a vadászatra jogosultaknál, és munkahelyteremtő tényező az ország kevésbé fejlett régióiban.

Vadállományunk genetikai alapjai és ökológiai adottságai alapozzák meg az ágazat versenyelőnyét a szomszédos államokkal szemben, így az azokkal kapcsolatos döntéseknek feltétlenül figyelembe kell venni a valós állapotokat. Az előző Kormány által tudatosan elszorvasztott pénzügyi alapok miatt a vadállománnyal kapcsolatos kutatások háttérbe szorultak. A jelen helyzetben mód nyílik azonban monitoring programok indítására, kiemelt figyelmet fordítva a vaddisznóra, mint azon nagyvadfajra, amely a vadkárok legnagyobb hányadáért felelős. A monitoring program során kapott eredmények alapján további állománykezelési irányelvek is meghatározhatók, mielőtt a hazai helyzet megközelítené a Németországban tapasztalt állapotokat.

Ezzel összefüggésben felhívom Képviselő Úr figyelmét arra, hogy a VM és az Emberi Erőforrások Minisztériuma államtitkári szintű egyeztetéseket folytat az Állami Autópálya Kezelő Zrt.-vel, amelybe bevonjuk az Országos Magyar Vadászkomorát (a továbbiakban: OMVK) is, mint érdekképviselői szervet. Az egyeztetés célja

koncepcionális megoldások kialakítása és a közös fellépés lehetőségének megteremtése a vad-gépjármű ütközések kapcsán.

Felhívom továbbá Képviselő Úr figyelmét a 2014. március 15-én hatályba lépő Polgári Törvénykönyv 6. könyvének LXXIV. Fejezetének 6:563. §-ára is. A hivatkozott jogszabályi hely alapján láthatja, hogy a vadászható állat által okozott kártérítési szabályok már az ágazati jogszabályon is túlmutatnak, tisztázva a felelősségi kérdéseket a vad által okozott kárért.

A Kormány elkötelezetten, szakmailag irányítottan és tervszerűen, az ágazat súlyának megfelelően hajtja végre a vadállomány kezeléssel kapcsolatos feladatait. A központi közigazgatási szerveknek az állománykezelési irányelvek meghatározására nyílik lehetősége, a kárrendezés ügyét - hasonlóan más polgári jogviszonyokhoz - nem lehet állami kényszerítő erővel megoldani, arra a hatalommegosztás elvét követve a bírósági út áll rendelkezésre. A jelen jogszabályi környezet ugyanis a vad által okozott kárt alapvetően két fél – többnyire a vadászatra jogosult és a kárt szenvedett földhasználó – polgári jogviszonyaként kezeli. Ezzel összefüggésben felhívom Képviselő Úr figyelmét a Legfelsőbb Bíróság BH.2002.484 számon hozott határozatára, amely a vadkár elleni megelőző védekezés költségeit a vadászatra jogosult és a föld használója között 50-50%-ban rendeli megosztani.

A Képviselő Úr által leírt vadkár elleni védekezési intézkedések (rádió, televízió felhangosítása) komolytalanok. Amennyiben így próbálja valaki megvédeni növényállományát, kérem Képviselő Urat, hogy javasolja a látókörébe került termelőnek szakember felkeresését, hogy hatékony kárelhárítás valósulhasson meg. A vadkár elhárítása komoly szakmai feladat, a Képviselő Úr által ismertetett gyakorlat nem hatékony, tulajdonképpen nem is tekinthető vadkárelhárításnak.

2. Mikor kerül a ház elé a régóta ígért vadászati törvény?

Képviselő Úr második alkalommal teszi fel a vad védelméről, a vadgazdálkodásról és vadászatról szóló 1996. évi LV. törvény (a továbbiakban: Vtv.) módosítására vonatkozó kérdését. A korábbiakban adott választ áll módomban megismételni, miszerint a Vtv. hatályba lépése óta eltelt mintegy 15 év. A vadgazdálkodási tevékenységgel érintettek köre arra a felismerésre jutott, hogy a vadászati törvény egyes alapvető rendelkezései megérették a változtatásra. Nem elegendő azonban az alacsonyabb szintű jogi szabályozás folyamatos felülvizsgálata, az időközben megjelenő kérdéseket globálisan szükséges kezelni.

A törvénymódosítás szakmai szintű előkészítő munkája két csatornán indult meg. A tudományos jellegű előkészítő munka az Országos Vadgazdálkodási Tanács (a továbbiakban: OVT) szakértői testületében folyt le. Az OVT áttekintette a jelenlegi törvényi szabályozást, valamint a magyar vadgazdálkodás aktuális folyamatait és azonosította azokat a kérdéseket, amelyekben általános egyetértés mutatkozik a változtatások tekintetében. E munka során olyan kérdések merültek fel, mint pl. mekkora legyen a minimális vadászterület nagysága, hogyan legyenek megállapítva a

vadászterületek határai, milyen hosszú legyen a haszonbérleti ciklus, mi legyen a hivatásos vadászok alkalmazási státusza. Az OVT szakértői testülete, mint miniszteri tanácsadó testület már megfogalmazta álláspontját a leglényegesebb kérdésekben.

A társadalmi jellegű előkészítő munka az Országos Magyar Vadászati Védegylet (a továbbiakban: OMVV) és az Országos Magyar Vadászkamara szakértői testületeiben kezdődött meg. Számos híradást olvashattunk a szaksajtóban a nagyszabású „vadászati közvélemény-kutatás” munkálatairól. Az érdekképviselőektől kapott tájékoztatás alapján az Országos Magyar Vadászkamara javaslatokat kért tagjaitól arra vonatkozóan, hogy véleményük szerint hol kellene változtatásokat eszközölni. Az országos szervezethez több ezer javaslatot továbbítottak, amely rendszerezve, letisztázva, összefoglalva visszaküldte azokat a megyei szervezeteknek megvitatásra. Információink szerint az OMVV országos hatáskörű testülete az előkészítő munka mielőbbi befejezésére törekszik.

Dr. Semjén Zsolt Miniszterelnök-helyettes úr, az OMVV elnöke több fórumon kijelentette, hogy a vadászati törvény átgondolt és kiértelt új változatának előkészítése több időt igényel, mivel néhány olyan sarkalatos törvény módosítása befolyásolja azt, mint pl. a földforgalmi törvény. Egyetértve a Miniszterelnök-helyettes úr által képviselt állásponttal, kijelenthetjük, hogy a törvényi előkészítési munka jól halad, ugyanakkor tartózkodnunk kell elhamarkodott döntések meghozatalától, mert e terület szabályozása során tekintettel kell lennünk más, már folyamatban lévő törvényt módosítások kimenetelére.

A vadászati törvény módosítási javaslata az Országgyűlés jogalkotási munkatervétől függően bocsátható parlamenti vitára, széleskörű szakmai és társadalmi egyeztetést követően, várhatóan 2014 folyamán.

3. Milyen módon kívánják megoldani a vadkárrendezés öskáoszt idéző rendszerét?

A VM nem ért egyet Képviselő Úr azon véleményével, hogy „öskász” uralkodna a vadkárrendezés terén. Képviselő Úr leveléből az olvasható ki, hogy nincs tisztában a vadkárrendezésre vonatkozó jogszabályi rendelkezésekkel, ezért tájékoztató jelleggel mellékelem a vonatkozó szabályozást.

A vadkár rendezése alapvetően a vadászatra jogosult és a föld használójának polgári jogviszonya, a jogérvényesítés éppen ezért történik bíróság előtt. A felek polgári jogi jogviszonyába az állam közvetlenül nem avatkozhat be. A jelenleg működő rendszer azonban bizonyítja, hogy a kárrendezés a legtöbb esetben zökkenőmentesen zajlik, hiszen az Adattár legutóbbi adatai szerint Magyarországon éves szinten 2,236 milliárd forint mezőgazdasági és 157 millió forint erdőgazdasági kárértéket fizettek ki a vadászatra jogosultak a gazdáknak. Megjegyzendő továbbá, hogy a kártérítés sok esetben közös megegyezésen vagy előre meghatározott szerződéseken alapul.

Kérem Képviselő Urat, hogy a látókörébe került egyedi esetekből ne vonjon le egész ágazatot érintő negatív következtetéseket, mert az Ön által felvázoltak a hétköznapi élettől elrugaszkodott helyzetképet festenek.

Képviselői tevékenységéhez további sok sikert kívánva köszönöm, hogy kérdésével segítette munkánkat.

Budapest, 2013. június „26.”

Üdvözlettel:

Buda Gyula
Dr. Fazekas Sándor

Melléklet

1996. évi LV. törvény

a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadászatról

V. Fejezet

FELELŐSSÉG A VADKÁRÉRT, A VADÁSZATI KÁRÉRT, VALAMINT A VAD ELPUSZTÍTÁSÁVAL OKOZOTT KÁRÉRT

A vadkár

75. § (1) A jogosult az e törvényben foglaltak alapján köteles megtéríteni a károsultnak a gímszarvas, a dámszarvas, az őz, a vaddisznó, valamint a muflon által a mezőgazdaságban és az erdőgazdálkodásban, továbbá az őz, a mezei nyúl és a fácán által a szőlőben, a gyümölcsösben, a szántóföldön, az erdőültetésben, valamint a csemetekertben okozott kár öt százalékot meghaladó részét (a továbbiakban együtt: vadkár).

(2) A vadkár megtérítésére az köteles, aki a kárt okozó vad vadászatára jogosult, és akinek vadászterületén a károkozás bekövetkezett, illetőleg akinek vadászterületéről a vad kiváltott.

(3) A jogosult a Polgári Törvénykönyvnek a fokozott veszéllyel járó tevékenységre vonatkozó szabályai szerint köteles megtéríteni a károsultnak a vad által a mezőgazdálkodáson és erdőgazdálkodáson kívül másnak okozott kárt.

A vadászati kár

76. § A jogosult köteles a károsultnak megtéríteni a vadászterületen a vadászati jog gyakorlásában részt vevő személyek által a mezőgazdasági terményekben, termesztett növényállományokban a vetéstől a betakarításig, az erdőben, a védett természeti értékekben, a vizek halállományában, a szőlőben, valamint a gyümölcsösben másnak okozott kárt (a továbbiakban: vadászati kár).

A vad elpusztításával okozott kár

77. § Aki a vad elpusztításával, befogásával, zavarásával, vagy bizonyíthatóan erre irányuló kísérletével a jogosultat a vadászati jog gyakorlásában akadályozza, köteles az ebből eredő kárt megtéríteni.

A kár megelőzése

78. § (1) A jogosult a károk megelőzése érdekében köteles:

- a) amennyiben a vad életmódja ezt indokolja, annak elriasztásáról gondoskodni;
- b) a károkozás közvetlen veszélye esetén az érintett föld használatát értesíteni;
- c) a vadászati jog gyakorlását úgy megszervezni, hogy az a föld használatával összefüggő gazdasági tevékenységgel összhangban legyen;
- d) szükség esetén vadkárelhárító vadászatokat tartani.

(2) A jogosult a föld tulajdonosának, illetőleg használójának hozzájárulásával vadkárelhárító berendezéseket állíthat fel.

(3) A vadászati jog társult hasznosítása esetén a föld használója az akadályoztatás mértékével arányos kártalanításra tarthat igényt.

(4) A jogosult a mezőgazdálkodáson, illetőleg az erdőgazdálkodáson kívül okozott károk megelőzése érdekében - vadveszély esetén - az út létesítőjénél, illetőleg fenntartójánál, továbbá a vasút létesítőjénél, fenntartójánál, valamint üzemeltetőjénél megfelelő védelmi berendezések létesítését, illetőleg közúti, vasúti jelzések elhelyezését kezdeményezheti. Az út, illetve a vasút létesítője, fenntartója, valamint üzemeltetője - amennyiben a jogosult a létesítés vagy az elhelyezés, továbbá a fenntartás, valamint az üzemeltetés költségeit vállalja - köteles a kezdeményezésnek helyt adni.

79. § (1) A föld használója a vadkárok, valamint a vadban okozott károk megelőzése érdekében:

a) köteles a vadkár elhárításában, illetőleg csökkentésében közreműködni;

b) köteles a károsodás vagy a károkozás közvetlen veszélye esetén a vadászatra jogosultat értesíteni;

c) köteles a vadállomány kíméletéről megfelelő eljárások alkalmazásával gondoskodni;

d) jogosult a vadállomány túlszaporodása miatt a vadászati hatóságnál állományszabályozó vadászat elrendelését kezdeményezni.

(2) A föld használóját az (1) bekezdésben előírt kötelezettségek teljesítésével összefüggésben a rendes gazdálkodás körét meghaladó közreműködésért ellenszolgáltatás illeti meg. Amennyiben a föld használója e törvény szerinti, rendes gazdálkodás körébe tartozó közreműködési kötelezettségének nem tesz eleget, vagy alapos ok nélkül nem járul hozzá ahhoz, hogy a jogosult a vadkárok elhárításához szükséges létesítményeket, berendezéseket felállítsa, az ebből eredő vadkárt a föld használójának a terhére kell figyelembe venni.

(3) Az (1)-(2) bekezdésben foglaltakat megfelelően alkalmazni kell a halgazdálkodási tevékenységet folytatókra is.

80. § (1) Ha egyes vadfajok állománya a mezőgazdasági vagy erdőgazdálkodási tevékenység folytatását, az élőhelyen található termékeket, terményeket, a mesterséges vizek halállományát, a vadászterület biológiai életközösségét, valamint a védett természeti területet jelentősen veszélyezteti, kezdeményezhető az adott vadfaj állományának csökkentése.

(2) Az (1) bekezdés szerinti esetben a vadászati hatóság a károsult kérelmére, illetőleg az erdészeti vagy természetvédelmi hatóság kezdeményezésére, vagy hivatalból kötelezi a jogosultat az egyes vadfajok állományának meghatározott határidőn belüli csökkentésére vagy a szükséges védőintézkedések megtételére.

(3) A vadászati hatóság a károsult kérelmére a vadállomány csökkentéséről tizenöt napon belül határoz. A vadászati hatóság elrendelheti határozatának azonnali végrehajtását is.

(4) Ha a jogosult az (1) bekezdés szerinti vadállomány-szabályozási kötelezettségének nem, vagy nem a határozatban meghatározott módon tesz eleget, a vadászati hatóság a vadászatra jogosult költségére határozatban hatósági vadászatot rendelhet el. A vadászati hatóság elrendelheti határozatának azonnali végrehajtását. A határozatban meg kell jelölni az elejtendő vad fajtát, valamint darabszámát.

A kár megállapítása

81. § (1) Vadkár, vadászati kár, valamint vadban okozott kár megtérítését a kár bekövetkezésétől - folyamatos kártétel esetén az utolsó kártételtől - számított harminc napon belül lehet igényelni. A határidő elmulasztása esetén igazolásnak van helye.

(2) Vadkár, vadászati kár, valamint vadban okozott kár megállapítását a miniszter által - a természetvédelemért felelős miniszterrel egyetértésben - jogszabályban meghatározott képesítéssel rendelkező kárszakértő (a továbbiakban: szakértő) végezheti.

(3) Amennyiben a felek a szakértő személyének kiválasztásában nem tudnak megállapodni, vagy ha a károsult kárának megtérítését nem közvetlenül a bíróságtól kéri, a szakértőt a károsult kérelmére a károkozás helye szerint illetékes települési önkormányzat jegyzője (a továbbiakban: jegyző) rendeli ki. A kár becslését - a miniszter által rendeletben megállapított egyszerűsített vadkárbecslési szabályok szerint - a bejelentéstől számított nyolc napon belül kell lefolytatni.

(4) A jegyző - a szakértő vadkárbecslése alapján - az érintettek közötti egyezséget, illetőleg annak hiányát jegyzőkönyvbe foglalja.

(5) Az a fél, aki a jegyző által kirendelt szakértő kármegállapítását nem fogadja el, a jegyzőkönyv kézhezvételétől számított harminc napon belül polgári peres úton kérheti a kár megállapítását. A határidő elmulasztása jogvesztéssel jár.

(6) A jegyző által kirendelt szakértő által lefolytatott vadkárbecslési eljárás - ideértve a jegyző által lefolytatott eljárás költségeit is - költségeinek megfizetésére - eltérő megállapodás hiányában - a Polgári perrendtartás költségviselésre vonatkozó szabályait kell megfelelően alkalmazni.

79/2004. (V. 4.) FVM rendelet

a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadásatról szóló 1996. évi LV. törvény végrehajtásának szabályairól

(A Vtv. 75-81. §-aihoz)

82. § (1) A Vtv. 75. § (1) bekezdésében foglalt vadkár öt százalékot meghaladó részét a bekövetkezett összes kár alapján kell számolni.

(2) A Vtv. 75. § (1) bekezdésének alkalmazásában mezőgazdaságban okozott vadkár a vad táplálkozása, taposása, túrása vagy törése következtében a szántóföldön, a gyümölcsösben és a szőlőben a mezőgazdasági kultúra terméskiesését előidéző károsítás. A gyümölcs-, illetve szőlőtelepítésben bekövetkezett vadkár pénzértékét a pótlás mértékének arányában kell meghatározni.

(3) Mezőgazdasági vadkárt a vadkárbecslési szabályok szerint a következő időszakokban lehet bejelenteni, igényelni:

a) őszi gabona	október 1.-augusztus 15.
b) tavaszi gabona	április 1.-augusztus 1.
c) kukorica	április 15.-november 30.
d) burgonya	április 15.-október 15.
e) napraforgó, szója	április 15.-szeptember 30.

- f) borsó március 1.-augusztus 30.
g) szőlő, gyümölcsös egész évben

83. § (1) Vadkár, vadászati kár, valamint vadban okozott kárbecslést közép- vagy felsőfokú szakirányú végzettséggel és legalább ötéves szakmai gyakorlattal rendelkező személy végezhet.

(2) A Vtv. 75. § (1) bekezdése alkalmazásában erdőgazdálkodásban okozott vadkár az erdősítésben a vad rágása, hántása, túrása, taposása, törése által a csemeték elhalását előidéző, vagy a csúcshajtás lerágásával, letörésével a csemeték fejlődését akadályozó, továbbá az erdei magok elfogyasztása által a természetes erdőfelújulás elmaradását okozó károsítás. Az így keletkezett vadkárigény legkésőbb az erdőtelepítés, illetve az erdőfelújítás befejezését követő ötödik év végéig érvényesíthető. A károsított csemetére vegetációs időszakonként egy alkalommal érvényesíthető kárigény. A kár pénzértékben történő megállapításához a külön jogszabály szerint számítandó újraerdősítési költséget kell alapul venni.

(3) A Vtv. 81. § (3) bekezdésének alapján a települési önkormányzat jegyzője által kirendelhető szakértők névjegyzékét a vadászati hatóság állítja össze, és azt a települési önkormányzatok jegyzőinek rendelkezésére bocsátja.

(4) A kárbecslés időpontjáról és helyéről - az azon való részvétel céljából - a jegyző az érdekelteket értesíti.

(5) A kárbecslést akkor is le kell folytatni, ha a kár bejelentése az előírt határidő után történt. Ha késedelmes bejelentés miatt a vadkár vagy mértékének megállapítása bizonytalanná válik, ezt a bejelentő terhére kell figyelembe venni.

84. § (1) A kárbecslésről jegyzőkönyvet kell készíteni, amelynek tartalmaznia kell a szakértő és a felek megnevezését, címét, a szakértő helyszíni megállapításait, az általa megállapított kár mértékét, valamint azt, hogy a károsult a kár megelőzési kötelezettségének milyen módon tett eleget, illetve a felek vadkárártalány-fizetésben megállapodtak-e. A jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell továbbá a felek, illetőleg képviselőik által a szakértő megállapításaira tett esetleges észrevételeit is.

(2) A mezőgazdasági (ideértve a szőlőt és gyümölcsöst is) és az erdei vadkárok becsléséhez a szakértő által alkalmazott jegyzőkönyv mintáját a 19. számú melléklet tartalmazza. A jegyzőkönyvet a szakértőnek és a jelen levő feleknek (képviseelőinek) kell aláírniuk.

(3) A szakértő köteles a kárbecslésről készült jegyzőkönyveket haladéktalanul átadni a jegyzőnek. A jegyző a szakértői vadkárbecslési jegyzőkönyvben foglaltak alapján kíséri meg a felek között az egyezség létrehozását, illetve megállapítja az egyezség létrejöttének hiányát.